

„Интернетом до правних информација из Републике Хрватске“ део је јединственог пројекта усмерен ка информисању грађана о прописима, судској и управној пракси из Републике Хрватске.

Појединачна обука и групе у претраживању и преузимању информација на приложеним интернет адресама, усмени разговори и давање мишљења о конкретном правном питању те евентуална помоћ у писању једноставнијих поднесака, део су укупног пројекта пружања помоћи заинтересованим грађанима.

У наставку постављен је „Интернет водич“ а на крају **закључак** о разлозима информисања путем интернета. Обзиром на разумљивост претраживања унутар интернет страница, одлучили смо се да код неких објаснимо кратак приказ уводних корака.

За информацију и мишљење можете се обратити Удружењу грађана „Српски демократски форум“ Београда, ул. Краљице Марије 47/II, тел. 3820 250, 3820 251.

ИНТЕРНЕТ ВОДИЧ

Особни идентификацијски број (ОИБ) - www.oib.hr

Лична идентификациона ознака грађана Хрватске од 1. јануара 2009. године, у последње време доста посећена страница. Можете себи или било ком другом држављанину Републике Хрватске помоћи тако да му преко интернета сазнате ОИБ. Једноставно, на левој страни, четврти ред одозго, кликом на секцију „Који је мој ОИБ? кликните на прво где пише „Сазнајте свој ОИБ ...“ где треба у рубрикама уписати тражене податке и „Препишите текст:“, наравно који сте добили, а коначно добијени податак можете одштампати. Где је „Законска основа ...“ можете пронаћи „Захтев за одређивање ОИБ-а“

„Министарство управе Републике Хрватске - www.uprava.hr

Информације о надлежном матичном уреду, адреси, броју телефона, радном времену... Десно у трећем квадрату где пише «Подаци за грађане» кликните на «Државне матице и књиге држављана» потом упишете матични број и препишите задани број. Ниже десно су «Подаци о матичним уредима» затим «Исправе и потврде у Републици Хрватској» те «Обрасци» Сасвим доле десно пише «МОЈА УПРАВА» где можете пронаћи корисне информације, међу осталим као «На путовању» потом на «У иноземству» где се налази текст «Путовање с кућним љубимцима» те доле лево где су «Сродни садржаји» стоји текст «Међународна возачка дозвола (промет и возила) итд.

Државна геодетска управа - www.dgu.hr

Провера катастарског стања по катастарским општинама. Након што кликнете на «Хрватски» доле у десном углу приметите зеленкасти квадратић на који ћете кликнути и тако сте већ на «Прегледник катастарских општина» потом укуцајте назив катастарске општине а затим: кликните на «Име катастарске општине» а остало све пише шта треба да урадите. Ако сте почели са катастарском честицом онда да бисте видели ко је поседник кликнете на неки црвени

број у колони «Број пос. листа» и наставите задати поступак преписа броја. Ови подаци су евиденција поседовног стања. Увек је потребно упоредити поседовно стање и земљишнокњижно о којем ће бити писано у вези са претраживањем следеће странице. Тежња је да се доведе у истоветно стање поседовна евиденција са земљишнокњижним, што све скупа треба да одговара стварном стању. Горе десно имате ознаку «Верзија за испис»

Министарство правосуђа Републике Хрватске - www.pravosudje.hr

База земљишних података о непокретностима, власницима и теретима на непокретностима. Са десне стране је квадратић у коме је слово е а испод пише «Дигиталне земљишне књиге е-извадак» где ћете кренути у даље истраживање. Са леве стране видите црвеним словима пише «ЗК улошци» где улазите и одређујете односно постављате ЗК одјел (надлежан суд) потом одређујете катастарску општину и напоскон уписујете број кат.честице или број зк.улошка те напоскон укуцавате контролни број који се појавио доле лево. Даље као и до сада у случају провере катастарских евиденција. Горе десно кликните на «Преглед за тисак» и добијате штампану верзију неслужбеног документа – власнички лист.

Огласна плоча судова у Хрватској - <http://e-oglasna.pravosudje.hr>

Увид у јавно објављене одлуке и друге огласе судова. С леве стране одредите се где желите вршити претрагу. Само неки судови су формирали и поставили огласе на овој страници. У сваком случају можете започети претраживање тако што ћете на месту где је «Тражилица» укуцати карактеристичну реч као нпр. име Вама познате особе која има неке правне везе са Републиком Хрватском (непокретности и слично). Ако укуцате реч «Србија» добићете неки број података у којим огласима се помиње укуцана реч у вези са странком из огласа. Ако укуцате речи «појединачни исправни поступак» добићете предмете који имају везе са земљишнокњижним стварима као и «утврђивање власништва», или «оврха» добићете податке о извршним поступцима који се воде. Исто тако можете доћи до информација преко општинских судова. Овде такођер, доле десно, имате дигиталне земљишне књиге као и попис судова у Републици Хрватској.

Уређена земља - www.uredjenazemlja.hr

Информације у вези пољопривредног земљишта, преглед катастарских података и земљишних књига. Обзиром на укупне активности сређивања земљишнокњижног стања, ова адреса је незаобилазна. Кликнете на речи «О Пројекту» тада с леве стране, други ред, на «Документи» па ћете видети где пише «Брошура о катастру и земљишним књигама». Незаобилазна је као едукативан материјал у вези са сређивањем земљишнокњижног стања у Републици Хрватској. Лепо је опремљена и разумљива за обичне особе. Бесплатно се може добити у свим земљишнокњижним судовима. Као и ова брошура, непосредно испод можете отворити/преузети четири информативна летка и то: Упис права власништва, Промјена особних података, Упис хипотеке и Брисање хипотеке. На истој адреси можете прибавити и друге корисне информације као нпр. кликнете на «Информације и питања» потом на «Честа питања и упути грађана»

Окрупњавање пољопривредног земљишта - www.okrupnjavanje.info

Информације о сређивању земљишнокњижног стања у Републици Хрватској и Агенцији за пољопривредно земљиште. Овде предлажемо да кликнете на «Публикације» потом с десне стране под редним бројем 4. где пише «Решавање имовинско-правних односа /.../» Овај приручник о решавању имовинско-правних односа квалитетан је и едукативан материјал за сваку особу. У основи појашњава све што обичан човек треба знати у вези катастра, земљишнокњижног стања, примери уговора о располагању непокретностима и многе друге информације на 58 страница. Иста је издата само у 100 примерака па је корисно преузети са ове

странице. Предлажемо да се задржите на овој адреси у вези окрупњавања пољопривредног земљишта и да размотрите прописе којим се регулише рад Агенције за пољопривредно земљиште.

Народне новине - www.nn.hr

Службено гласило Републике Хрватске у коме се објављују прописи и огласи. Претраживање је као на другим страницама, осим што је друга врста материјала. Кад уђемо на «Службени дио» показаће нам се последњи број службеног листа «Народне новине». Ако желимо пронаћи материјал у вези неког појма нпр. «катастарска измјера» претходно у горњем делу кликнемо на реч «претраживање» затим доле ниже на речи « у тексту» и опредељујемо «појам» те укуцавамо одабране речи. Тада ћемо добити повелик број ставки које се односе на пропис или у конкретном случају на одлуку о катастарској измери на подручју наведене катастарске општине. Можете укуцати речи «опћинским порезима опћине војнић» где ће бити подаци о одлукама које можете прегледати или преузети. Ако укуцате речи «опћинским порезима» појевине се подаци о одлукама за више општина. Тако за било који појам можете добити информацију о закону, подзаконском акту или чак одлуци Уставног суда која садржи тражени термин. Верујемо да сте приметили да добијени подаци указују на најближи датум претраживања и тако редом унатраг. Код ових одлука предлажемо да проверите правно стање у вези пореза на куће за одмор на подручју неке познате вам општине са подручја Републике Хрватске.

Други сегмент претраживања од почетка јесте «Огласни дио». Претраживање можете одредити за текућу годину или за више година. За текућу годину крећемо на следећи начин: кликом горе на више, на реч «претраживање» потом с леве стране доле трећи ред где пише «Врсте огласа» кликом отворимо и поставимо «Судски огласи» док у пољу као појам можемо уписати неко нама познато име које би вероватно могло имати непокретности у Хрватској, или упишемо само презиме нпр. Бједов или неко друго, добит ћемо неколико докумената. Претежан број огласа односи се на земљишне књиге и на привремена заступања. Ако укуцате реч «Србија» појавиће се један број фајлова у којима се може пронаћи написана реч а често се односи на адресу особе у судском поступку било као тужитељ или тужени или предлагач /.../

Сличан је начин претраживања за «више година» где треба отворити, потом треба где пише «Година до:» десно отворити и одабрати до које године желите претраживати. Одабир термина може бити исти.

Уставни суд Републике Хрватске - www.usud.hr

Пракса Уставног суда и одлуке Европског суда за људска права. На овој адреси можете прибавити многе корисне информације. Поменућемо само неке. Првенствено је ту претраживање уставносудске праксе и то тако што се одредимо на «пракса Уставног суда РХ» Обично користимо у левом углу доле где пише «претраживање ПО ТЕКСТУ ...» потом као упит упишемо нпр.: - станарско право – држављанство – конвалидација - комунистичке владавине (где мислимо пронаћи информације у вези одузете имовине за време – комунистичке владавине) - накнада штете - имовина - или било који други појам који би нам био од помоћи да пронађемо правну материју која нас интересује. Надамо се да вама није потребна помоћ око отварања документа или преузимања. Вероватно сте приметили да на овој страници можете преузети образац уставне тужбе са упутама.

Ако идете на «темељни правни акти» ту је Устав и Уставни закон Републике Хрватске као и европска Конвенција.

Такођер, «изабрана пракса Европског суда» где предлажемо да се одредите за «Претраживање ПО ТЕКСТУ /.../» тако да у задати квадратић упишете нпр. «имовина» или

«мировина-штета-загреб-задар-забрана дискриминације» или било који други појам карактеристичан за европску Конвенцију.

Врховни суд Републике Хрватске - www.vsrh.hr

Судска пракса у Републици Хрватској, одлуке Уставног суда, правни прописи... Било горе или с леве стране почињемо од «Судска пракса и прописи», где имамо одлуке Врховног суда, Уставног суда, одлуке Европског суда за људска права и Правне прописе. Определимо се на «Одлуке Врховног суда» на начин да кликнемо на «Претраживање» и затим одаберемо појам који ћемо укуцати у жути квадратић као нпр. «ратна штета – ратни злочин – одузету имовину – народна имовина – 6 травањ 1941 - ради исплате неисплаћених мировина – порушена кућа» или било који други појам који вас може довести до тражене одлуке Врховног суда. Став Врховног суда ће вам вероватно помоћи да оцените своју правну ситуацију. Поред других одлука ту је и секција «Правне прописе» где су прописи подељени по правним подручјима. Вероватно ће бити од користи претрага на «Стручни радови и излагања».

Управни суд Републике Хрватске - www.upravnisudrh.hr

Пракса Управног суда, ставови, стручни радови... Као и на претходној адреси, на страници Управног суда кликнемо на «Судска пракса». С леве стране приметили сте «Законско казало». Како је наш предмет претраживање предлажемо да кликнете на прву секцију лево на врху где пише «Претраживање унутар садржаја одлука» потом упишете у квадратић тражене кључне речи као нпр. «конвалидација – мировина – брисање пребивалишта – држављанство – пријава боравишта – обнова куће – стамбено збрињавање – обнова поступка» или неки други појам који вас интересује. Такође, предлажемо да отворите «Седнице одјела» где ћете пронаћи закључке о правном схваћању. За више информација ту је и секција «Стручни радови».

Порезна управа - www.porezna-uprava.hr

Приручници из области пореза, мишљења Централне канцеларије... Овде предлажемо да отворите, с леве стране где пише «Публикације» затим «Мишљења Сред.уреда» тада се већ можете мало позабавити објашњењима у вези градских и општинских пореза (у вези пореза на куће за одмор) као и одговорима на питања у вези ОИБ (основног идентификационог броја). Такођер, предлажемо да отворите секцију «Приручници и брошуре» гдје можете пронаћи корисне информације.

Хрватска одвјетничка комора - www.hok-cba.hr

Именик одвјетника/адвоката, информације о осигурању адвоката од одговорности, прописи о адвокатури, тарифни правилник, бесплатна правна помоћ према Закону о одвјетништву и многе друге информације. Законом о одвјетништву, чланом 44. регулисана је обавеза осигурања од одговорности одвјетника за штету коју би могао причинити трећима обављањем одвјетништва, а најнижа осигурана свота 800.000,00 куна по осигураном случају. Законом о изменама и допунама Закона о одвјетништву регулисано је питање обављања одвјетничког занимања страних одвјетника у Републици Хрватској, у основи, тако да одвјетник из државе чланице Европске уније уписује се у Именик страних одвјетника који у РХ могу обављати одвјетнички позив /.../.

Надамо се да даља објашњења нису неопходна за презентовање важности наредних адреса нити указивање на прегледавање неких од секција на тим адресама. Ваше интересовање ће бити довољно да искористите способност и жељу за информацијама.

Хрватска јавнобилежничка комора www.hjk.hr је, у најкраћим цртама, служба састављања и издавања јавних исправа, оверавања /.../.

Хрватски завод за мировинско осигурање - www.mirovinsko.hr где можете видети прописе, сазнати све и остваривању права на пензију, преузети постојеће обрасце у циљу остваривања права и пронаћи многе друге корисне информације.

Пучки правобранитељ – www.ombudsman.hr заштитник је уставних и законских права у поступку пред државном управом ...

Влада Републике Хрватске - www.vlada.hr Одлуке и активности Владе (нпр. образложења уз предлоге закона из којих се може закључити њихов основни смисао и циљ).

Сабор Републике Хрватске - www.sabor.hr Законодавне активности и друге информације о раду највишег законодавног тела.

Министарство унутарњих послова РХ - www.mup.hr

Министарство вањских послова и еуропских интеграција РХ - www.mvpei.hr

Хрватски завод за здравствено осигурање - www.hzzo-net.hr

Министарство регионалног развоја РХ - www.mrrsv.gov.hr где су драгоцене информације у вези обнове у рату оштећених објеката и стамбеног збрињавања.

Повратак - www.povratak.hr Информације о стамбеном збрињавању избеглих лица.

Агенција за правни промет и посредовање некретнинама - www.apn.hr
Агенција овлашћена да купује или мења некретнине на подручју Републике Хрватске.

ЗАКЉУЧАК

Разлоге информисања налазимо у томе што:

- већ 18 година брошура или збирка прописа, судска или управна пракса из Републике Хрватске се не може купити у књижарама на подручју Републике Србије, услед чега заинтересовани остају правно неинформисани,

- 10% од укупног садашњег становништва до 1992. године није живело на подручју Републике Србије, 64,33% од укупног броја избеглица према попису из 2001. године су из Републике Хрватске, 48,52% од укупног броја смештено је на подручју АП Војводине, 30,12% Града Београда, и 21,07% на подручју централне Србије (подаци својевремено објављени на сајту Комесаријата за избеглице Републике Србије),

- један број грађана, који од пре живе на подручју Републике Србије имају неку правну везу са Републиком Хрватском (статусно питање, наследство и слично),

- поједини грађани, као изворни држављани Републике Србије, својевремено су купили непокретности у Републици Хрватској /.../

- већина избегличке популације регулисала је држављанство Републике Србије где је и остала да живи,

- према извештају СДФ-а Секретаријату за социјалну заштиту Града Београда, као донатору, по завршеном пројекту бесплатне правне помоћи “Оснаживање избеглих лица и старих особа” почетком 2009., између осталог стоји да су корисници ове услуге 91% држављани Републике Србије,

- према Извештају Фонду за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима, Нови Сад, по завршетку Пројекта бесплатне правне помоћи у 5 општина на подручју АП Војводине, 3. месец 2009. године, између осталог стоји: 81,4% клијената држављани су Републике Србије којима је пружена бесплатна правна помоћ а 18,6% су избегла лица, са 85,3% доминирају правна питања по прописима РХ док по прописима РС 14,7%.

- Устав сваком јамчи право на правну помоћ, под условима одређеним законом, с тим да је пружају и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, између осталог стоји у члану 67. Устава Републике Србије,

- држава места непокретности нема обавезу информисати власнике који живе у иностранству о донетим прописима, нити држава пребивалишта има обавезу информисати своје грађане о прописима донетим у другим државама, што је само један од узрока правне неинформисаности грађана,

- статистичка истраживања указују на чињеницу да скоро 50% домаћинстава у Србији поседује компјутер и да близу 40% домаћинстава један члан породице је дневно 6 часова на интернету,

- иако је интернет моћан, у већини случајева не користе га особе о којима је реч у овом представљању, док оне особе које имају ову могућност нису у целости обавештени на којој адреси пронаћи неопходну правну информацију па тако помоћи себи и другима.

Из наведених разлога ценимо да значајан број грађана Републике Србије може имати потенцијалну корист од бесплатне правне помоћи у облику информисања о прописима, судској и управној пракси из Републике Хрватске.

Текст Пројекта или само његов део или концепт могу се пренети/прерадити само уз посебну писану сагласност Удружења грађана «Српски демократски форум», из Београда.

Материјал припремио Правни тим СДФ-а

За «СРПСКИ ДЕМОКРАТСКИ ФОРУМ», Београд
ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
Миодраг Линта, професор